

Begov Stan

Contributed by Nermina Sefer
Friday, 07 December 2007
Last Updated Monday, 14 January 2008

CARSIJSKE PRICE, u nasoj lijepoj BiH

O nasoj prelijepoj Bosni pisali su mnogi znani i neznani pisci i pjesnici. Ali radio Fenjer duboko vjeruje da ima mnogih onih "obicnih" ljudi, manje ili nikako poznati koji u sebi nose duh Bosne, merhameta i sevdaha i koji su to iskazali napisanim prelijepim rijecima.

Sjecanje na Mehu

Na podrucju Bosanske Dubice na jednoj uzvisini nalazilo se ovece naselje zvani Begov-stan sto ce reci da je to podrucje bilo begovsko.

Blagi osuncani brezuljci na kojima su davno prije rasli hrastovi bili su kao stvoreni za uzgoj raznovrsnog voca , drveca narocito stabala kruski ,tresnji,jabuka ,sljiva te ostalog voca razvrstalog po obliznjim brezuljcima begovog stana. Kad se krene Mahalom od Rifetovog ducana u blizini kuce gdje je nekad zivjela hadzinica Vojnikovic put nas vodi kroz Zulic Mahalu. Poslije drugog svjetskog rata Zulic Mahala je bila nacickana malim bosanskim kucama sa malim bosanskim pendzerima koji su odavali izgled da u njoj zive muslimani.

Mnogi su se divili lijepo okrecenim kucama, lijepi i uredni avlija te mirisu tek przene kahve iz dolafa .Ta mahala je bila sva u makadamu a kad dodemo do Nozarkine kuce sokak nas vodi do drvenog mostica koji je prosjecao rijecicu Binjacku.Tu se nalazila begova kuca i stala koja je bila na cetiri vode ,a nasuprot te kuce bilo je mezarje sa mnogo basluka koji su kao stecci sa velikim turbanima strsili iz zemlje .To su bili nisani ,rahm Melke Alunovic i njenog djevera Sabe koji je poginuo u drugom svijetskom ratu .

Begova imovina u Bosanskoj Dubici je prolazila kroz razlicite faze od one u kojoj je doživljavala pravi procvat ,do perioda u kojima joj je prijetilo potpuno unistenje i brisanje bilo kakvih tragova.

Beg je alarahmetelje, bio vrlo bogat na prostoru Bosanske Dubice.Imao je znacajnu imovinu pa su kod njega mnogi dubicanci u to vrijeme radili. Bio je vrlo interesantna licnost u Carsiji ,njegov ponos tj begovski nije se gubio .Oblacio se onako kako se u to vrijeme oblacili ugledni Bosanci. Begova kcerka je nosila svileni jelek izvezen srmom koji je dodatno krasila Almazli grana .

U tom vaktu su mnogi radili za bega ,tako da je svom odanom radniku Mehi Ogorinac zvani Mehic ponudio da se preseli iz svoje kuce koja se nalazila u Leptihoru pokraj cesme Avde Cuka gdje je Meho zivio sa svojom hanumom Habibom i njihovom djecom Esmom ,Vasvom ,Ismom i Husom alarahmetelje.

Meho se doselio sa svojom djecom i hanumom Habibom .Sa svojim trudom i marljivoscju uspio je osposobiti kucu za stanovanje i pomocnu stalu u toj avliji.Sluzio je i radio za bega a za to je bio placen .Cijeli zivot je proveo u postenju i predan svojoj vjeri , ucio svoju djecu nasim i postenim adetima. Na rubu Avlije je bila lipa i klupa pod grodzom gdje se ispijala prva jutarnja kahva.

Pri ulasku u kucu vidjecemo mutvak u kojima su bile poredane stalaze ,ovecu sofru koje su obicno imale obitelji sa vise clanova .Na zidu je visila demirlija koja je sluzila didu za njegov ceif da poslije napornog dana u rahatluku jede ispod grozda .

U muslimanskim kucama se spremalo po nekoliko jela ,a did Meho bi prije pite uvijek jeo nesto corbali ,te zahladio kiselim mlijekom ili hosafom koji se spremalo od suhog voca .

Jelo se serviralo na sofru a ispod bi se steralo bijelo platno koje se zvalo sofrabosca;

Cijeli kucni prostor je bio prekriven cilimima i serdzazama a nigdje nepokrivenog mijesta ; sve je odisalo besprijekornom cistocom .

Nakon jela bi se servirala kahva na mangali sa fildzanima i mlijekom pod kajmakom te uprziti secer sa orasima u posebnim ukrasnim posudama zvane secerlame.

Uz tu kahvu su se razvijale razne price ,nane Habibe ili kako su je zvali Mehinca poznata je po salama kao i uzrecici "Gace golagace ko ih vidi bolovace,gace spadose kopacima oci stadose".
Ipak glavna preokupacija joj je bila da pomogne svima sa svojim biljkama koje bi sadila ali i brala na obliznjem nasipu :Bila je dobre duse i svi su je postovali mnogima je pomogla sa svojim cajevima i mehlemima ,
Njenu nenametljivu ljubav i dobrotu koji je bilo dovoljno za sve, cak su i biljke osjecale i uzvracale raskosnim cvjetanjem i ljekovitom moci po cemu je njena avlija bila poznata.
Cak je i grubi komsija koji je vjecito psovao u carsiju kad krene, zastajao i pozdravljao smjeLo kao svetinju.
Imala je obicaj kad vidi lijepu zenu ustnuti je ,

Dok su nasa sjecanja na nanu neodvoivo vezana uz svijetlo i sunce, miris gurabija ,i hurmica, te jasmina koji se nadvijao nad kucnim trijemom ,
sjecanja na dida uvijek mi doziva sliku prosijedog starca nasmijanog lica ,ali snaznije od te slike urezalo se u pamcenje specifican glas velikog volumena i intenziteta ,sa izrazitim tenorom
interpretirao je pjesme naseg sevdalije Zaima Imamovica ,najomiljenija mu je bila
JECAM ZELA GRODZDANKA DJEVOJKA ; BOL BOLUJE CELEBICA BIBA ; MUJO KUJE KONJA PO MJESECU :::
Evo ovu rumen ruzu ,
ukrasavao je svaku sevdalinku na lagan i lezeran nacin koristeći svoju tehniku, a imao je i uzvisenu jabucicu sto je sevdalinci dodavala orijentalni ton kao npr u pjesmi
NA DZERZDEFU VEZAK VEZE FATA ,
Na tom podrucju je bila velika hladovina mnogo travnatog terena pa su se mnogi Dubicanci nakon napornog rada tu odmarali i sjecali Mehe Mehica i Mehince dok su radili za bega MAHMUTA
Mnoga dijeca, a danas ljudi u godinama, sjeti ce se mnogih trenutaka vezane za Bosansku Dubicu i mozda za trenutak vratiti u svoje mlade dane neka pricaju svojoj dijeci kao sto su i nama nasi roditelji pricali

Dugo vremena je did Mehic proveo i radio na Begovom stanu sa svojom obitelji dugo se sirio miris bosanske avlije i cuo zveket oklagije sa sofre gdje se spremala zahira,
Uoci Bajrama su kcerke Esma,Vasva i Isma prale ponjave i cilime uz pjesmu Sejdefu majka budzaaaaaaaase ,jer Bajram se docekivao sa okrecitom kucom i sapranom avlijom ,dok se nije jednog dana vratio u svoju obiteljsku kucu u Leptihoru pokraj cesme Avde Cuka ,
Srusea je begova kuca ,a od stare lipe ostao je samo panj. Meho i Mehinca su takode davno umrli ali zive u uspomenama i u Historiji Dubicke starine.

EL-HAM i AMIN

NERMINA SEFER, i dodaje:

OVO JE SJECANJE NA MURISOVOG DIDA KOJI JE ZIVIO NA BEGOVOM STANU. JA SAM SE ISTO TU U MAHALI ODHRANILA I SJECAM SE TE BEGOVE KUCE. A NA TOM BEGOVOM POSJEDU JE BILA JEDNA KRUSKA KOJU JE SAMO BEGOVA KCERKA ZEHRA BRALA. OSTALA DIJECA NISU SMIJELA NI PRICI. KAD JE BEG NAREDIO DA SE KRUSKA POSIJECE, UBRZO ZATIM JE I NJEGOVA RAH. KCERKA ZEHRA UMRLA
ZA INFORMACIJE SE ZAHVALJUJEM NASEM MURISU LADAREVICU IZ BOSANSKE DUBICE KOJI ZIVI I RADI U AMERICI ;
I SJECA SE SVOJE PRVE KAHVE KOJU JE PIO NA BEGOVOM STANU KOD SVOG DIDA MEHE I NANE HABIBE

Redakcija Radio Fenjera zahvaljuje se Nermi Seferovic na lijepo napisanom tekstu i Murisu Ladzarevicu na informacijama. Nermi, Murisu i nasim vjernim slusaocima poklanjamo lijepu sevdalinku "VRBAS VODA NOSILA JABLANA" u izvodjenju Harisa Dzinovica.